

MESURES PREVENTIVES PER A FOCS DE VEGETACIÓ -Agrícoles i Forestals- I D'INTERFÍCIE URBANA

Creació de franges de baixa càrrega de foc i àrees de protecció

- En aquelles vivendes i/o edificis aïllats, intenta crear una zona de seguretat al voltant, netejant tot el seu perímetre, en una franja d'uns metres, de qualsevol tipus de combustible, per tal que el foc no arribi a aquest edifici i es garanteixi un confinament segur.
- La neteja dels patis interiors és molt important per tal que el foc, d'interfície urbana, no arribi a peu mateix de les vivendes del nucli.
- Evitar zones de concentració de combustible en aquells elements vulnerables com són les vivendes aïllades i les infraestructures agrícoles (coberts, granges...).
- L'establiment de zones de discontinuïtat i de reducció de combustible vegetal afavoreix d'una manera decisiva a combatre contra el foc, proporciona seguretat als serveis operatius i limita la superfície que pot arribar a afectar un incendi, ja que compartimenta les masses forestals. Un exemple és el de mantenir el perímetre dels camps llaurats per evitar la propagació del foc.
- Neteja del sotabosc. La zona de defensa contra els incendis forestals s'adapta a la vegetació de cada lloc, però s'estableixen uns criteris orientatius. En aquesta faixa no hi ha d'haver més del 75% de fracció de cabuda coberta de vegetació arbòria, que, a més, s'ha d'esporgar fins als 2.5 m d'altura; pel que fa als matolls i les herbàcies no hi d'haver una densitat major del 20% de la superfície coberta i han de tenir una alçada màxima d'1 m. En qualsevol cas, s'ha posar molta cura a respectar les espècies vegetals protegides.
- Evitar la concentració de vegetació seca, morta i solta sobre els terrenys propers a qualsevol línia elèctrica per evitar situacions de remolins d'aire i que aquesta vegetació solta pugui ser transportada en suspensió fins als fils elèctrics.
- Vials. El bon estat de la xarxa de camins (nets) permeten aturar el foc de manera natural o a partir de la infraestructura dels mitjans operatius. Un bon estat també implica un accés ràpid i una zona de protecció pels serveis operatius.

MESURES D'AUTOPROTECCIÓ PER A INCENDIS

Actua amb rapidesa

Truca ràpidament al telèfon únic d'emergències 112 o el Parc de Bombers de Cervera-La Segarra 973 530 080. La rapidesa amb que els avisos pot ser determinant.

Si el foc és petit, ataca'l a la base: llança-hi terra o aigua o colpeja'l amb branques d'arbre.

Comunica que hi ha un incendi als habitants del voltant.

A camp obert

Allunya't del front del foc pels costats. És vital fugir en la direcció oposada a l'avenç del foc i del fum.

Entra a la zona ja cremada el més aviat possible.

Regula la respiració: unes inspiracions poc profundes i lentes, agafant l'aire de prop de terra, eviten inhalar el fum espès.

No et refugiïs a pous ni coves, ja que l'oxigen pot acabar-se ràpidament. Evita també les zones de pendent i les valls estretes, perquè l'aire calent tendeix a pujar.

En cas de perill imminent, estira't de bocaterrosa.

Al cotxe

Si ets a temps busca un lloc arrecerat i atura't. Si el front del foc travessa la carretera, no surtis del vehicle, tanca els vidres i encén els fars perquè et puguin trobar entre el fum.

A casa

Manté la calma.

Retira objectes que puguin cremar del voltant de la casa i també els mobles de jardí, així com cortines de les finestres.

Tanca les finestres, porticons, portes tant les interiors com les exteriors, així com totes les entrades i sortides de respiració i ventilació com la trampa de tiratge de la xemeneia, per aturar qualsevol aspiració d'aire.

Evita que entrin espurnes.

Desconnecta el subministrament de gas, gas-oil...

Omple d'aigua la banyera, les piscines...posa tovalloles mullades sota les portes ruixant-les sovint per evitar que s'escalfin.

Protegeix-te amb roba de cotó o llana, amb unes ulleres i un mocador moll.

1 PRECAUCIONS QUE CAL PRENDRE EN ELS FOCS PER A VOLUNTARIS I ADF

Abans de l'emergència:

- Mantenir les màquines a punt i preparades per tal de poder actuar de manera ràpida i eficaç.
- Fer un repàs a les cubes, les mànegues, les llances per veure si funcionen correctament i les cubes pròpies de l'ADF tenir-les ja plenes d'aigua.
- Tenir localitzats tots aquells element identificatius de l'ADF (gorres, braçalets, camises...) per a poder ser identificats i accedir a l'emergència.

Durant l'emergència:

L'extinció dels focs és una activitat perillosa on calen extremar les precaucions:

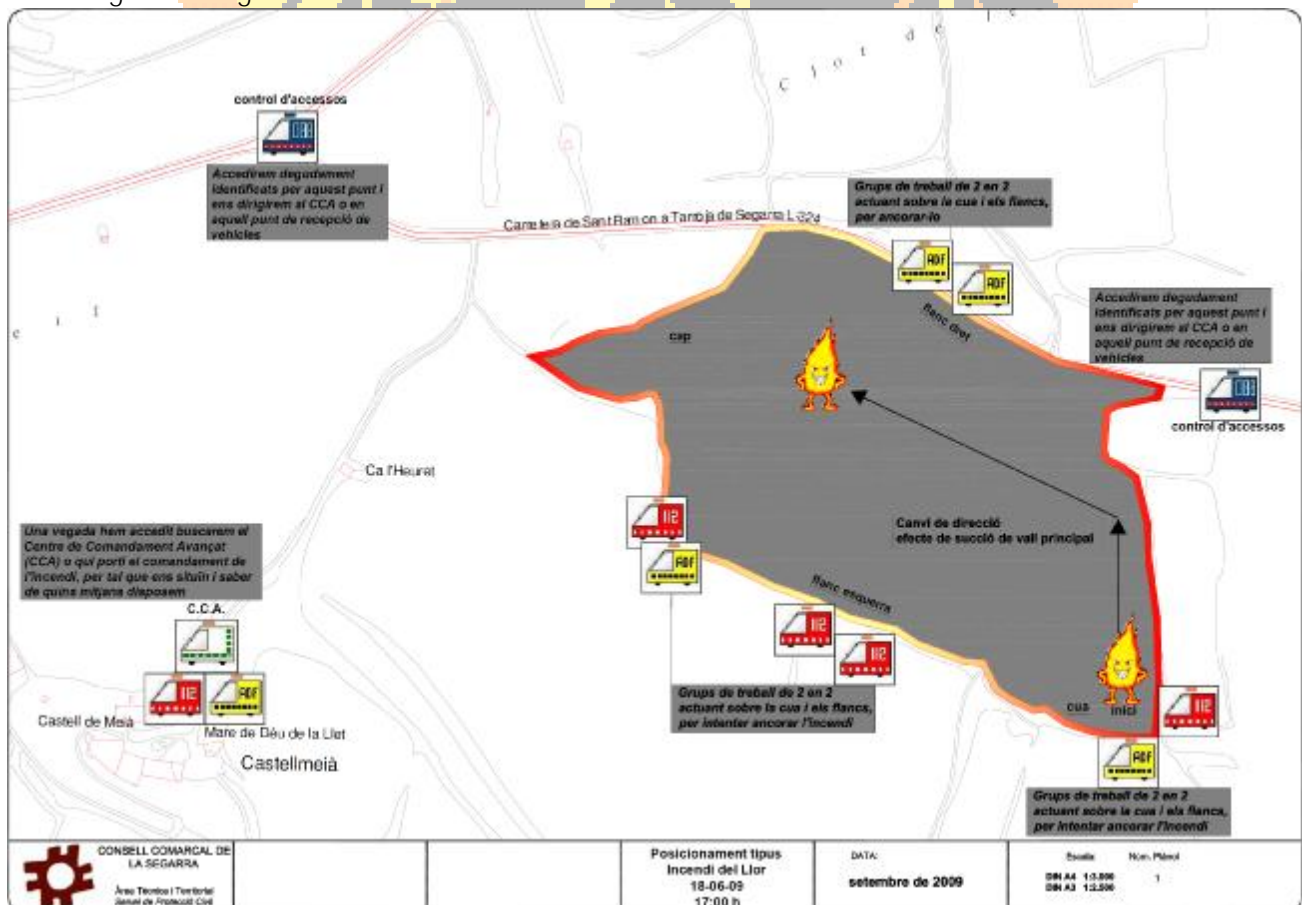
- No actuar per lliure.
- En cas d'ADF estar ben identificat.
- Cal equipar-se amb la roba de treball adequada. Roba resistent al foc de cotó i que cobreixi les extremitats superiors i inferiors. Utilitzar una gorra per protegir-se de les guspies i la insolació i un mocador o mascareta per protegir les vies respiratòries. Anar amb un calçat adequat. Mai utilitzar fibres sintètiques que són fàcilment inflamables.

¹ Extret de la "Informació per als voluntaris ocasionals en la lluita contra els incendis forestals" de l'Escola de Bombers i Seguretat Civil de Catalunya (EBSCC)

- Trepitjar sobre terreny segur. Caminar amb prudència vigilant allà on posem els peus.
- Evitar llocs tancats sense escapatòria.
- No concentrar a personal en barrancs i vessants amb foc ascendent.
- Cal rematar el foc a mesura que es va avançant per evitar reproduccions.
- Utilitzar les eines manuals amb precaució.
- Vigilar amb la maquinària pesant, com tractors, per tal que el conductor ens vegi i mantenir-nos allunyats sempre que no fem falta.
- No penjar-se dels vehicles (camions BRP, tractors...)
- Treballar a bon ritme sense corredisses innecessàries que ens podrien lesionar i fer-nos perillar davant el foc.
- Tenir sempre la fugida prevista.
- Treballar en grups, mínim de 2 en 2, mai en solitari (en binomis).
- Treballar en zona segura, atacant els flancs i assegurant la cua
- Evitar estats de màxima fatiga, especialment en zones properes al front del foc.
- Fer retens de vigilància un cop el foc està controlat, remullant el perímetre, sempre supervisat pels Bombers.
- Col·laborar en tot moment amb els Bombers i especialment en tasques logístiques com la provisió d'aigua i sobretot de maquinària pesada (tractors amb motocultors, discos....) per crear franges de seguretat i tallafocs.

Les actuacions variaran en funció del tipus d'incendi:

Incendi de la maquinària

- Parar el motor.
- Agafar l'extintor.
- Sortir de la màquina.
- Comunicar l'incendi i demanar ajuda trucant al telèfon 112.
- Utilitzar els mitjans disponibles (extintor, aigua) per mirar d'apagar l'incendi atacant la base de les flames, sense posar-se en perill.

Allunyar-se en direcció oposada al vent i, si es pot, entrar en zona ja cremada.

Incendi al camp

- Allunyar la màquina del focus de l'incendi i situar-la en un lloc segur.
- Comunicar i demanar ajuda trucant al telèfon 112.
- Agafar la motxilla d'aigua.
- Utilitzar els mitjans disponibles (aigua bàsicament) per mirar d'apagar l'incendi atacant la base de les flames, sense posar-se en perill.

Allunyar-se en direcció oposada al vent i, si es pot, entrar en zona ja cremada.

Recordeu!

No tots els focs es poden apagar amb mitjans propis. Si l'incendi està situat en una zona de difícil accés o sembla fora de control, no us arrisqueu i espereu que arribi l'ajuda sol·licitada.

Donen suport a aquest document:

Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya

Generalitat de Catalunya

Amb la participació de:

Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural

Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació

Departament de Medi Ambient i Habitatge

Per a més informació us podeu adreçar al:

Centre de Mecanització Agrària
Av. Alcalde Rovira Roure, 191
25198 Lleida
Tel. 973 249846
www.gencat.cat/dar/cma

Codi de bones pràctiques per a la prevenció d'incendis durant la recol·lecció del cereal

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Alimentació i Acció Rural

Aquest Codi de bones pràctiques pretén donar a conèixer als professionals del sector els principals riscos derivats de l'ús de la maquinària agrícola durant les tasques de recol·lecció del cereal.

Tot i que moltes d'aquestes pràctiques fa anys que s'apliquen per una gran part del sector, es considera important insistir en la prevenció com a eina imprescindible en la seguretat laboral, tant a nivell de protecció personal com per garantir les inversions.

Adoptar una sèrie de mesures preventives de fàcil aplicació pot evitar tota una sèrie de riscos i accidents. Alhora, aquestes mesures han de contribuir a millorar un àmbit que cada dia pren més força en la nostra societat com és la qualitat del medi ambient.

El perill d'incendi a causa dels treballs de recol·lecció del cereal òbviament s'incrementa en condicions d'elevada temperatura i de baixa humitat relativa. Durant l'any 2009, la majoria dels focs es van produir amb humitats inferiors al 40 % i més d'un 70% va tenir lloc entre les 13h i les 17h30m quan les temperatures són, habitualment, les més altes del dia i les humitats relatives les més baixes.

En aquest sentit, per tal d'evitar que es repeteixin en un futur episodis com els viscuts, serà convenient prendre el màxim de precaucions.

Hi ha dos punts claus a l'hora de fer front a aquestes situacions:

- La prevenció
- L'actuació adequada en cas d'incendi (especialment en les fases inicials)

A continuació, es detallen un seguit d'actuacions que cal tenir presents durant l'època de recol·lecció del cereal:

Maquinària i equipament

- No fer modificacions a les màquines durant la seva vida útil que puguin variar el criteri de prevenció de riscos que es van tenir en compte en el moment del disseny i fabricació de la màquina.
- Netejar la maquinària amb cura minimitzant la presència de residus inflamables i, en el cas de dies amb elevat risc d'incendi, repetir la neteja dos cops al dia. Tenir especial cura amb les parts de la màquina que s'escalfen durant el treball, com el tub d'escapament, els rodaments o les transmissions (seguir les recomanacions del manual d'instruccions del fabricant).
- Per extreure les precaucions i com a complement als sistemes de seguretat de les màquines, cobrir amb un filat de malla adequada la sortida del tub d'escapament, especialment en la maquinària més vella.
- Disposar d'un extintor o varis extintors degudament revisats i a l'abast de l'operari. Si es fa ús de l'extintor, reemplaçar-lo abans de tornar a fer servir la màquina.
- Disposar d'una motxilla o bidó ple d'aigua.
- Portar una emissora de ràdio o un telèfon mòbil per comunicar qualsevol incidència. Assegurar-se que es disposa dels telèfons d'emergència corresponents.

Pràctiques agrícoles

Es consideren dies d'elevat risc d'incendi aquells amb humitats relatives baixes i temperatures elevades. En el cas del vent, si bé el vent fort eleva força el risc de propagació, cal tenir en compte que vents fluixos estan també lligats a situacions d'elevat risc.

En aquests dies:

- Intentar treballar en aquelles parcel·les amb menor risc, per exemple les de sòls més frescs, els fons de vall, les que no tinguin pedres en superfície o les més allunyades de terrenys forestals.
- Si les característiques del camp i del conreu ho permeten, aixecar una mica més el tall de la recol·lectora per tal d'evitar el contacte amb les pedres que hi pugui haver, especialment en parcel·les amb pendent.
- Un cop el camp estigui recol·lectat, fer un perímetre llaurat (amb grada o arreu) al voltant del camp quan aquest sigui proper a edificacions i àrees forestals.
- La presència d'una altra persona, a més del conductor de la recol·lectora, que estigui a l'aguait, pot ser clau per tal que, en cas d'incendi, es pugui intervenir més ràpidament.
- En camps grans, per exemple aquells de més d'1 ha, continuar amb la pràctica d'iniciar els treballs recol·lectant el perímetre del camp per reduir la propagació d'un possible incendi i facilitar-ne les tasques d'extinció.
- Les tasques que puguin resultar més conflictives des del punt de vista del risc d'incendi (fer els perímetres dels camps, segar els camps amb sòls més pedregosos, etc.), seria bo programar-les per fer-les a primera hora i com més allunyades millor de les hores de màxim risc.
- En cas de parada, deixar la màquina fora de la parcel·la que s'està recol·lectant, preferiblement en un camí, allunyant-la del rostoll i altra vegetació.

Com actuar en cas d'incendi

Si malgrat les mesures preventives es declara un incendi durant la recol·lecció del cereal, actuar seguint els següents principis:

1. Autoprotecció
2. Avís
3. Extinció